

499.962.1

3-994

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

დარეჯან იოსების ასული პუხიანიძე

„უსწორო კარაბადინის“ XIII საუკუნის
ხელნაწერი და მისი მნიშვნელობა ქართული
სალიტერატურო ენის ისტორიისათვის

სპეციალობა 10.02.01 - ქართველური ენები

აპტორევირატი

დისერტაციისა ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად

თბილისი
1999 წელი

ნაშრომი შესრულებულია ივ·ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის ძეგლი ქართული ენის კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელი ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი **კორნელი დანელია**

კონსულტანტი ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი ზურაბ ჭუმბურიძე

საბჭოს ექსპერტი ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი გიორგი გოგოლაშვილი

ოფიციალური ოპონენტები ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი დამანა შელიქიშვილი

ფილოლოგის მეცნიერებათა კანდიდატი,
დოცენტი ირა ქერქაძე

წამყვანი ორგანიზაცია საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის
პ.პეტელიძის სახელობის ხელნაწერთა
ინსტიტუტი

დისერტაციის დაცვა შედგება ივანე ჯავახიშვილის
სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო
საბჭოს P.10.02 C № სხდომაზე 1999 წლის "უ" ძის
1/1 სთ-ზე.

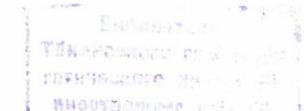
მისამართი: 380028, თბილისი, ი.ჭავჭავაძის გამზირი, 1.

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება თუ სამეცნიერო
ბიბლიოთეკაში (მაღლივი კორპუსი).

ავტორულერატი დაიგზავნა 1999 წლის 22 აგვისტო

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული
მდივანი, ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

გ.ი.წიბახაშვილი

1. ნაშრომის ზოგადი დახსასიათება

თემის აქტუალობა. ცნობილია, რომ სასულიერო ზასიათის წერილობით ძეგლებში უფრო მტკიცედაა დაცული სამწერლობო ენის ნორმები, ვიდრე საერო მწერლობისაში; ისიც უდავოა, რომ საერო მწერლობის ენა ახლოს დგას ცოცხალ მეტყველებასთან, ამიტომ საჭიროა საერო ძეგლებში დადასტურებული ენობრივი მოვლენების ანალიზი, მათი ადგილის გარკვევა ქართული ენის განვითარების ისტორიაში. ამ მხრივ მხატვრულ, ისტორიულ, სამართლებრივ ძეგლებთან ერთად ანგარიში უნდა გაეწიოს სამკურნალო დანიშნულების წიგნებს - კარაბადინებს, როგორც საზოგადოების ფართო წრისათვის სახმარ წერილობით ძეგლებს.

სამკურნალო თხზულებათა ენა უშუალოდ ასახავს სამეტყველო პრაქტიკას. ასეთ ძეგლებს გამოკვეთილად აჩნიათ ცოცხალი მეტყველების გავლენა. ამიტომ მათში დადასტურებული ენობრივი მოვლენების შესწავლა მნიშვნელოვანია არა მარტო ამ ძეგლთა შექმნისღროინდელი სამწერლობო ენის ვითარების დასადგენად, არამედ ისტორიული დიალექტოლოგიისათვისაც, დიალექტებში დღეს არსებული ენობრივი მოვლენების ისტორიის გასათვალისწინებლად.

ძველი კარაბადინების ქართული ხელნაწერები მოგვიანო ხანისაა. ჯერჯერობით ყველაზე ძველია ნუსხური ხელნაწერი, საქ-ს რესპ-ის მეცნ. აკადემიის ხელნაწერთა ინსტიტუტის Q-26 მე-13